

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lerna Malorum Omnium; Sive Gravitas, Et Damna Peccati Mortalis

Arias, Francisco

Monachii, 1648

Capvt I. Declaratur, quid sit peccatum mortale; in quo consistat, &
quomodo legi ac præceptis Dei aduersetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46756)

DECLARATUR, QUID SIT
peccatum mortale; in quo consistat, &
quomodo legi, ac præceptis Dei
aduersetur.

C A P. I.

Peccatum mortale (quemad-
modum à S. Augustino, &
Theologis eum sequentibus
definitur) est dictum, aut fa-
ctum, vel concupitum, contra legem Dei. a
Ad hanc peccati mortalis definitio-
nem benè intelligendam notare quæ-
dam oportet, quæ ad illius intelligen-
tiam necessaria sunt. Primum est, in
diuinâ Scripturâ, & Sanctorum do-
ctrinâ, legem, & præceptum duobus
modis accipi. Vno, pro ordinatione,
seu voluntate declaratâ alicuius Supe-
rioris, quæ ad rem quampiam facien-
dam, vel omittendam obligat. Et hoc
modo distinguitur id, quod præce-
ptum est, & id quod consiliū est, nam
consilium Superioris non obligat, &
præ-

a D. Aug. contr. Faustum l. 22. cap 27.
D. Th. 1. 2 q. 71. a. 6.

præceptum obligat. Atq; in hoc consistit, aliquam Superioris ordinationem propriè præceptum esse, quod nimirum obligandi vim habeat, sitque subdito notificata, cum hac intentione, & voluntate obligandi eum ad ipsam exequendam. *a* Et loquendo de lege, atque præcepto in hoc sensu, non solum peccatū mortale, sed etiam peccatum veniale est contra legem, & præceptum Dei, quemadmodum monent, ac probant multi graues Doctores. *b* Siquidem lex, & præceptū Dei est, nullum otiosum, & vanum verbum dicere, prout significat Sanctus Paulus, dicens: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat: c* sed omnes, quos dixeritis, boni sint, & vtilis, & Malus sermo est ociosus, quia non habet bonum finem, & de eo, tanquam de re vetitā in lege Dei, ait Christus,

A 7 nos

a Caiet. in opusc. quest. 2. 1. Castro de la pena l. 1. cap. 5. *b* Vega in Conc. Trid. l. 14. cap. 13. Nauarr. in prelud. 9. *c* Ad Ephes. 4. 29.

nos in die iudicij rationem reddituros. *a*
 Est etiam lex, & præceptū Dei, ne vllum mendacium iocosum dicatur, sicuti declarat Ecclesiasticus, dicens: *Noli velle mentiri omne mendacium: b*
 Et certum est, dicere verbum otiosum, ac iocosum mendacium, non nisi veniale peccatum esse. Hoc modo ista, & cetera omnia peccata venialia sunt contra legem, atque præceptum Dei. Alter modus, quo lex, & præceptum in sacrâ scripturâ, sanctorūque doctrinâ sumitur, est pro ordinatione superioris, quæ obligat ad faciendam rem aliquam necessariam conseruandæ charitati, hoc est, amoris Dei, & proximi, quæque adeò necessaria est, vt sine eâ non posset conseruari, sed periret. Nam *finis omnium præceptorum, vt S. Paulus loquitur, est charitas: c* ad hanc acquirendam, conseruandam, augendamque omnia ordinantur. Et charitas ea est, quæ dat animæ vitam, illamque facit habitationem Dei, &

vnit

a Matth. 12. 36. b Eccl. 7. 14. c 1. Tim. 5.

vnit cum Deo, quemadmodū scriptura diuina, ac præsertim S. Ioannes multis in locis testatur. *a* Iam quædā Dei præcepta sunt, quæ hanc charitatem, & necessariū eius ordinem continent; quod enim præcipiunt, est, habere charitatem erga Deum, & erga proximum, & facere bona opera, sine quibus hæc charitas conseruari nequit, & abstinere se à malis, quæ illam totaliter impediunt. Et loquendo de lege, ac præcepto Dei in hoc sensu, solum peccatum mortale contrarium est ipsius legi, atque præcepto, quia solum illud charitatem impedit, faciendo, vt ea non acquiratur, & acquisitam tollendo, destruendōque. Et ipsum solum animam occidit, priuando eam vitâ gratiæ, & ab amicitia, vnionēque spiritali cum Deo separando; & idcirco vocatur peccatum mortale. *b* Ac sumendo legem,

a 1. Ioannis 3. 24 & q. 12. *b* D. Th. 1. 2. q. 88, a. 1. ad 1. D. Bonau. impuritate conscient. c. 19. & 2. sent. d. 24. a. 2. q. 1. Alex. A. lens. p. 2. q. 106. membro 1.

gem, præceptumque Dei in hoc sensu, dicunt Sancti, peccatum veniale non esse contrarium legi, & præcepto Dei, sed præter legem, ac præceptum Dei; quia non impedit charitatem, nec eam destruit, nec vitam gratiæ tollit; tamen si verum est, id impedire, ac debilitare charitatem, eiusque feruorem, ac deuotionem tollere, & animam ad vitam gratiæ per mortale aliquod peccatum perdendam disponere, vt alijs in locis demonstrauius. Hinc sequitur, quando dicimus, in definitione peccati mortalis, esse dictum, aut factum, aut concupitum contra legem, ac præceptum Dei, non intelligi de quauis lege, nec de quouis præcepto, sed de lege, præceptoque charitatis, & de ordine charitati necessario, id est, de rebus, sine quibus charitas acquiri non potest, nec conseruari. Alterum, quod ad huius definitionis declarationem notari oportet, est, quemadmodum peccatum est commissionis, quo scilicet fit, aut dicitur, aut concupiscitur aliquid mali

mali contra præceptum Dei; sic etiam esse peccatum omissionis, quo omittitur fieri, aut dici, aut concupisci, aliquid boni, quod in Dei Ecclesiæve lege præcipitur. Nam quemadmodum sunt præcepta negatiua, vt non iurandi in vanum, non furandi, non fornicandi, non occidendi, nõ detrahendi, contra quæ sunt peccata commissio- nis, per quæ res malæ fiunt, aut deside- ratur; ita sunt præcepta affirmatiua, vt sanctificandi dies festos audiendo mis- sam, honorandi, obediendique paren- tibus, & proximorum necessitatibus subueniendi; contra quæ sunt peccata omissionis, per quæ omittuntur fieri bona opera, quæ illis præcipiuntur. Et in hoc omissionis peccato est inter- dum actus interior voluntatis, quo vult omittere illud bonum opus, ad quod obligabatur: aliàs non est inte- rior voluntatis actus, sed solùm ali- quod exterius opus, in quo occupatur,
quan-

a *D. Th. 1. 2. q. 71. a. 5. Alex. p. 2. q. 114. memb. 10. D. Bon. 2. d. 9. 5. dub. 1.*

quando deberet præcepto satisfacere; verbi causâ, si quia ludit, aut loquitur, aut dormit, aut recitat officium, aut studet, omitteret missam, vel obedientiam superioris, vel subventionem proximi in extremâ necessitate constituti: etiamsi interiùs non dicat, se velle præcepti illius executionem omittere, sed solùm eam propter exteriorem illam occupationem omitat, incidit in peccatũ omissionis propter incuriam, & negligentiam admissam in non exequendo illo præcepto, quod potuisset, si voluisset, exequi. Et si præceptum, quod exequi omisit, de ijs est, quæ diximus, quæ opera ad charitatem conseruandam necessaria continent, omissio peccatum mortale erit. Hinc sequitur, communi definitioni peccati mortalis, quâ dicitur esse factum, aut dictum, aut concupitũ contra legem Dei, vt plena sit, addendum esse: vel est omissio alicuius operis, aut verbi, aut desiderij, ordinati à præcepto aliquo diuino, vel humano, quod
ad

De gravitate peccati mortalis. 9

ad peccatum mortale obligat. Et v-
trúmque, hoc est, peccatum commif-
sionis, & peccatum omissionis, com-
prehenditur sub definitione peccati
mortalis, quam facit S. Ambrosius, quẽ
etiam Doctores sequuntur, dicentes,
esse *prauaricationem legis Dei, & cale-
stium inobedientiam mandatorum.* a &
habet hoc peccatũ omissionis, quòd
sit prauaricatio, & inobedientia præ-
cepti affirmatiui, quod exequi debe-
bat. b Ac licet omnia peccata mor-
talia sint contraria præceptis Dei, sunt
tamen quædam, quæ dicuntur contra
Deum, alia, quæ contra proximum, &
rursum alia contra ipsum hominem,
qui ea committit. Contra Deum illa
dicuntur, per quæ fit transgressio or-
dinis charitatis, ac iustitiæ, quæ erga
Deum obseruari debet, itaque homi-
nes per ea Deum offendunt, vt neque
proximo, neq; propriæ suæ vitæ dam-
num inferant; cuiusmodi sunt pecca-
tum

a *D. Ambr. de paradiso. c. 4.* b *D. Tho.
2. quest. 109. art. 4.*

rum infidelitatis, blasphemia, & periurium sine lesione partis. Contra proximum dicuntur illa, quæ cum sint offensa Dei, sunt simul damnosa, ac præiudicialia proximo; ut sunt furtum, adulterium, ignominia, & detractionis. Contra seipsum ea sunt, quibus homo Deum offendens, nocet suo proprio corpori, suæ sanitati, vitæque corporali, & temporali suo honori; quales sunt gula, ebrietas, quæ valetudinem suam lædit, seque ratione priuat; fornicatio, quæ corpus suum inhonestat, prodigalitas, quæ rem suam dissipat, falsum testimonium, quo propter humanum aliquem metum seipsum infamat; & alia id genus peccata. Verum tamen hæc peccata, eò quod in proximi, ipsiusque hominis damnum cedant, dicuntur peccata contra proximum, & contra seipsum, tamen malignitiam, & gravitatem, quam habent, peccatorum mortalium, quibus anima occiditur, amicitia Dei perditur, seque homo ad æternam damnationem

nem

De gravitate peccati mortalis. I F

nem obligat, non inde habent, quod proximo, sibi que ipsis damnosa sint, sed quia sunt offensa Dei, & contraria voluntati, ac præceptis eiusdem Dei. Atque hoc significavit David, dicens: *Tibi, Domine, soli peccavi.* a Quasi dixisset: A te solo dependet iudicium, pœna, & venia mei peccati: quamvis enim per illud hominem iniuriã, damnoque affecerim, tamen quod tam graue malum sit, quod mors sit animæ meæ, quodq; me inimicum tuum, & æternâ pœna dignum faciat, solum inde habet, quia tua offensa, & transgressio legis tuæ est: Atque ita tu solus iudex es, & offensus, qui præsupposito dolore meo, quod te offenderim, & satisfactione, quam præcipis, proximo præstitã, absque alio consensu, & voluntate vllius creaturæ, mihi potes ignoscere, & sic illud à te per tuam magnam misericordiam peto. Prætereà licet omnia peccata mortalia (vt infra declarabimus) locum suum,

a. *Psal. 50. 6.*

suum in voluntate, & Spiritu hominis
 habeant, tamen respiciendo obiectum,
 & finem, in quem tendunt, quædam
peccata spiritualia, & quædam *carnalia*
 appellantur. Nam ex peccato petitur
 gustus alicuius, & humanæ voluptatis
 perceptio; & quando voluptas, gu-
 stusque vitiosus, qui quæritur, situs est
 in ratione, & spirituali hominis parte,
 vocantur huiusmodi peccata spiritua-
 lia, vt superbia, ambitio, vindicta; per
 quæ homo in spirituali animæ parte
 delectatur honore, & laude, quæ ex ijs
 resultat. Quando vero voluptas, quæ
 in peccato quæritur, sita est in corpo-
 re, & in sensibus, potentijsque corpo-
 ralibus, vocantur huiusmodi peccata
 carnalia; vt sunt intemperantia, gula,
 luxuria, & id genus alia, per quæ vo-
 luptas in sensu tactus, & gustus, ac sen-
 sitiuâ animæ parte percipitur. Hæc di-
 stinctio ab Apostolo significata est,
 cum dixit: *a Mundemus nos ab omni*
inquinamento carnis, & Spiritus; hoc est,
 ab

2. Cor. 7. 1.

De gravitate peccati mortalis. 13

ab omnibus peccatis, quæ delectationem suam in carne habent, & ab omnibus ijs, quæ gustum, malâmq; voluptatem suam habent in interiore animâ; *perficientes sanctificationem nostram in sancto timore Dei*; id est, sanctitatem, ac mundiciem, quam in baptismo, vel in poenitentia accepimus, per bona opera augeamus, magisque perficiamus; & hoc non propter alios faciamus respectus, quàm ne offendamus Deum, utque ipsum tanquam filij honoremus, ac reueremur.

Afferuntur quedam signa, & regula ex diuinâ Scripturâ, Sanctorumque doctrinâ desumpta, unde cognoscitur, quando culpa, mortalia sint peccata.

C A P. II.

CUm peccati mortalis gravitas, & damnâq; explicanda à nobis sint, necessarium est, ut agamus de signis, ac medijs, quibus cognoscitur culpa, quæ mortale peccatum est, & illa, quæ
nom